

Jaarplan 2025

V E E N K O L O N I A A L
MUSEUM VEENDAM

Fabriek W.A. Scholten Foxhol (coll. Veenkoloniaal Museum Veendam)

VOORWOORD

Voor u ligt ons jaarplan 2025. We schrijven en bedenken tegelijk dat het nieuws bol staat van verschrikkelijke beelden van oorlogen. Inmiddels verblijven er in onze regio vele vluchtelingen. Het afgebeelde bord is één van onze collectiestukken en refereert aan de vluchtelingen (evacués) uit Venlo. In een week tijd kreeg Veendam meer dan 1500 vluchtelingen te verwerken. De kranten van toen getuigen er nog van. In onze Veenkoloniale Almanak nummer 32 van 2020 is hierover geschreven.

Het is één van de taken van een regionaal historisch museum als het onze om die geschiedenis te verbinden met het heden. Het afgelopen meerjarenbeleidsplan 2021-2024 is op een haar na afgerond en gelukkig slaagden we in 2024 voor de herijking voor Geregistreerd Museum. In 2023/24 werkten we ook aan een nieuw meerjarenbeleidsplan. Dit plan werd zeer positief beoordeeld door de Kunstraad. In het plan citeerden we een tekst van de Duitse zanger Hubert von Goisern. Een lied dat zeer toepasselijk is voor historische musea:

Heast as nit Wia die Zeit vergeht? Gestern nu' Ham d'Leut ganz anders g'redt. Die Jungen san alt wordn. Und die Altn san g'storbn. Und gestern is' heit word'n. Und heit is' bald morg'n.

Begrijp je niet, dat de tijd vliegt? Gisteren hadden we het ergens anders over. De jeugd is oud geworden en de ouderen zijn gestorven en gisteren is vandaag geworden en vandaag al snel morgen.

Hendrik Andries Hachmer
Directeur Veenkoloniaal Museum

Meerjarenbeleidsplan Oud & Meerjarenbeleidsplan Nieuw

De titel van beleidsplan 2021-2024 was 'Duurzaam investeren in cultuur'. Een titel die tweeledig kan worden uitgelegd. Duurzaam, als een continue factor en duurzaam voor het milieu. Aangaande het laatste weten we steeds beter afvalstromen te scheiden, schilderen we niet bij elke wisseltonstelling de zalen en maken we in eigen beheer tekstborden. Waar mogelijk hergebruiken we vitrines en displays, maar helaas zitten we nog steeds in een gebouw met enkel glas en wachten we al jaren met smart op dubbel glas. Daardoor drukken de energielasten zwaar op onze begroting. We spreken zelfs van een verdubbeling van de energielasten! Toch zijn we er trots op dat we in 2023, ondanks alle onverwacht hoge kosten een kleine reserve wisten op te bouwen. Een reserve die belangrijk is voor het voortbestaan van het museum.

De titel van het nieuwe beleidsplan is: 'Investeren in kansen en uitdagingen'. Uitdagingen zijn er zeker. Hoe behouden we ons mooie bezoekersaantal? Hoe houden we met steeds strenger worden regels onze oude Chevy op de weg en museumschip Familietrouw in de vaart en hoe staat het met de financiën? Weten we nieuwe sponsors en vrijwilligers te werven?

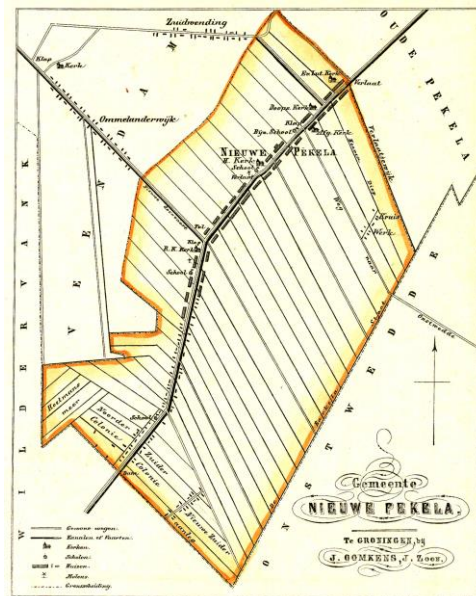
Kansen zijn er gelukkig ook volop. We durven er onze hand voor in het vuur te steken dat sinds 1992, toen we de voormalige RHBS te Veendam betrokken, 90 % van alle inwoners van de provincie nog nooit in ons museum is geweest. En wat te denken van onze burens, het aangrenzende Ostfriesland en Emsland. Daar liggen kansen, maar alleen als er goede PR is. Het liefst samen met andere toeristische partners binnen onze regio. Want zeg nu zelf, we mogen trots zijn op al die mooie toeristische initiatieven in Pekela en Veendam

ORGANISATIE VAN HET VEENKOLONIAAL MUSEUM

Anno 1939

De Stichting Veenkoloniaal Museum is in 1939 opgericht te Veendam. Mede-initiatiefnemers zijn burgemeester F.J. de Zee van Veendam en Ploeglid Geert Hendrik Streurman. De stichting is ontstaan uit de 'Vereeniging voor Veenkoloniale Oudheidkunde' en het fundament is reeds in 1911 gelegd door burgemeester Eltjo van Beresteyn, naamgever van Cultuurcentrum van Beresteyn. Als we van de eerste schenkingen uitgaan, dan bestaan we inmiddels meer dan 90 jaar. Al die jaren heeft het museum een enthousiast team gekend.

In 1947 is de gemeente Nieuwe Pekela de eerste gemeente die het museum financieel ondersteunt. Al snel volgen de toenmalige gemeenten Sappemeer, Veendam en Wildervank. Ook de provincie ziet het belang van dit initiatief en steunt ons sindsdien. Het Veenkoloniaal Museum is uitgegroeid tot een begrip in de museumwereld en een goed voorbeeld van hoe een regionaal-historisch museum, met een klein enthousiast team en gesteund door bijna 100 vrijwilligers, jaarlijks een keur aan activiteiten en tentoonstellingen organiseert.

De voormalige gemeente Nieuwe Pekela

Het museum profileert zich als een museum dat meer is dan een gebouw met vier muren. Al jaren werken we intensief samen met het onderwijs en maatschappelijke organisaties in de regio. Ook weten ze ons als museum te vinden. Dit werd in 2022 nog eens bekrachtigd in een samenwerkingscontract met de Winkler Prins Scholengemeenschap te Veendam.

Binnen de museumwereld werken we in wisselende samenstellingen samen aan projecten. Daarnaast werken we met vaste partners in het aangrenzende Duitsland zoals het Emsland Moormuseum te Groß Hesepe en de VHS te Pothausen. Ook kennen we sinds 2004 een intensief samenwerkingsverband met musea in Letland. Museum Kapiteinshuis te Nieuwe Pekela is onze vaste partner.

Herijking Geregistreerd Museum

Begin 2024 ontvingen we het heugelijke bericht dat we geslaagd zijn voor de audit ter herijking van het predicaat Geregistreerd Museum. Deze herijking is van groot belang voor het voortbestaan van ons museum. Zonder de titel Geregistreerd Museum kunnen we geen gebruik maken van bruiklenen van andere Geregistreerde Musea. Daarnaast zijn er diverse fondsen en subsidiegevers die alleen geld verstrekken aan dit predicaat. De titel is ook een garantie voor diegenen die iets willen schenken aan ons museum. Bij het eventueel afstoten van objecten volgen we de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO). Er wordt dan gekeken of de schenkers het object terug willen en zo niet, of er andere Geregistreerde Musea zijn die het object willen overnemen. Elk af te stoten object wordt in een afstotingsdatabase gezet die andere musea kunnen inzien. Maar we zijn al jaren zeer selectief bij het aannemen van nieuwe voorwerpen en van afstoten is daarom voorsnog geen sprake.

Art Salvage

Om eventueel bij calamiteiten onze collectie veilig te kunnen stellen is gewerkt aan een Collectie Hulpverlening Plan. We hebben het bedrijf Art Salvage in de hand genomen om ons bij calamiteiten zoals waterschade, schimmel- of roetschade vakkundig te assisteren.

ANBI-status

Het museum bezit de ANBI-status die schenken aan het museum voor bedrijven en particulieren extra aantrekkelijk maakt. De ANBI-status heeft er in geresulteerd dat inmiddels meer dan de helft van onze donateurs haar bijdrage heeft verhoogd.

Accountantsverklaring en budgetbewaking

Op het gebied van de financiën stellen we hoge eisen aan onszelf. Er is een strenge externe budgetbewaking. Daarnaast sluiten we elk financieel boekjaar af met een officiële register accountantsverklaring.

Bestuur en Raad van Advies

In 2023 is een deels nieuw bestuur aangetreden. De leden zijn:

Marijke Inklaar, voorzitter, (aangetreden 28-05-2019, aftredend per 11-04-2026, herkiesbaar),
nevenfuncties: penningmeester EHBO Winschoten, secretaris Rotary Pekela

Erik Drenth, penningmeester, (aangetreden 11-04-2023, aftredend per 11-04-2026, herkiesbaar),
nevenfunctie: Lid Raad van Toezicht Het Oversticht Zwolle

Gea Draijer, (aangetreden 11-04-2023, aftredend per 11-04-2026), nevenfunctie: Lid raad van
toezicht van St. Oosterlengte) (aftredende 11-04-2026, herkiesbaar)

Jelle Jan Koopmans, (aangetreden 11-04-2023, aftredend per 11-04-2026, herkiesbaar),
nevenfuncties: Werkgroep Maritime Skiednis (Fryske Akademy), Secretaris Algemene Politiek VVD
Groningen

Jan Nico Wilkens, (aangetreden 11-04-2023, aftredend per 11-04-2026, herkiesbaar), geen
nevenfuncties

Voorts worden we ondersteund door de Raad van Advies. Zo zijn de Raad van Toezicht leden Harry
Jasken en Ronald Weijs, naast bestuurslid Jan Nico Wilkens, ook actief in de sponsorcommissie.

Raad van Advies

Hendrik Oosterveld (voorzitter)

Johan Anneveldt

Harry Jasken

Guus Frumau

Jeroen Onderwater

Reint Smit

Geert Jan Strating

Roelandt Weijs

Dagelijkse bedrijfsvoering

De dagelijkse leiding berust bij de directeur. De directeur is tevens actief betrokken bij de voorbereidingen van tentoonstellingen, de werkgroep Familietrouw, de werkgroep Chevy en diverse activiteiten.

De directeur weet zich gesteund door een administratief medewerker (36 uur) die ook veel vormgevingswerk verricht, de conservator (32 uur) die tentoonstelling voorbereidt en zorg draagt voor de vaste collectie en eens per jaar een expositie in het Kapiteinshuis Pekela verzorgt, een medewerker publieksbegeleiding (16 uur) die ook de coördinatie van de vrijwilligers op zich neemt, een parttime receptiemedewerker (24 uur). Daarnaast zijn er twee gesubsidieerde banen, namelijk van de registrator (32 uur) en de assistent receptiemedewerker (16 uur).

De medewerkers zijn:

Hendrik Andries Hachmer, directeur 36 uur
Erik van der Wal, administratie, vormgeving en webmaster 32 uur
Celine Vister, conservator, 32 uur
Marjan Meijer, receptie, 24 uur
Jan Kuiper, registrator, 32 uur
Patrick Burema, assistent receptie, 16 uur
Per 01-01-2025 is er een vacature voor de planning.

Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers schommelt al jaren rond de 100. De vrijwilligers zijn actief in diverse werkgroepen en ondersteunen ons team met zeer diverse werkzaamheden. Een deel van de vrijwilligers is in werkgroepen ondergebracht, te weten;

Werkgroep Museumwinkel en receptie**Werkgroep Digitalisering / Beeldbank Groningen****Werkgroep Familietrouw (een in 1894 te Veendam bij de scheepswerf Ten Horn gebouwde spitse praam)****Werkgroep Chevy (een uit 1928 daterende vrachtauto van expeditiebedrijf Jonker)****Werkgroep Textiel**

Buiten de werkgroepen zijn er vrijwilligers actief bij de schoonmaak van het museum, bezorging van post, rondleidingen en diverse projectmatige klussen. Er zijn ook jongere vrijwilligers actief in het museum, maar vaak is het museum voor hen een opstap naar een vaste baan. Eenzelfde ontwikkeling zien we bij vrijwilligers die afkomstig zijn uit het buitenland. Het werken als vrijwilliger bij ons museum biedt niet alleen de mogelijkheid om de taal beter te leren, maar is ook een goede aanvulling op de cv. Dankzij het vrijwilligerswerk zijn diverse vrijwilligers later toch aan een vaste baan gekomen.

COLLECTIE

Behoud, beheer en verwerving

De groei is uit de collectie, mede omdat we selectief schenkingen aanvaarden. Dit was in het verre verleden wel anders. Ook blijkt dat we tijdens diverse inventarisaties het aantal collectiestukken in het verleden te hoog hebben ingeschat. Nu bijna 100 % van onze collectie is ingevoerd gaan we uit van een van om en nabij 30.000 items die zowel in depot, in bruikleen bij andere musea en in de vaste opstelling zijn te vinden.

Zilverfonds

Nu we meer selectief zijn, richten we ons vooral op de versterking van de kunstcollectie en om onze zilver- en goudcollectie aan te vullen. In de 19de eeuw woonden en werkten in de Groninger Veenkoloniën meer dan 50 goud- en zilversmeden, maar toch is er relatief weinig werk van deze smeden in onze collectie aanwezig. Via fondsen proberen we jaarlijks nieuwe objecten aan te kopen. Vrijwilligers houden actief de veilingen in de gaten. We proberen er naar toe te werken dat ook het aankoopbudget structureel in de meerjarenbegroting vanaf 2025 omhoog kan gaan.

Depots

Alle depots bevinden zich in ons gebouw. In het zolderdepot werken we met het zogenaamde kast in een kast-in-kast systeem waardoor temperatuurswisselingen niet extreem zijn, maar geleidelijk mee fluctueren. Het kelderdepot is altijd aangenaam qua temperatuur en de luchtvochtigheid valt goed te beheersen. Bij wisseltentoonstellingen wordt regelmatig uit de depots geput. De collectiestukken zijn niet eeuwig in depot zoals vaak gedacht wordt. Regelmatig ontvangen we aanvragen van andere musea om iets tijdelijk te mogen lenen. Zo verleenden we in 2024 onder andere bruiklenen aan Museum het Catharijne Convent te Utrecht, het Groninger Museum, Museum Stad Appingedam, Museum het Kapiteinshuis te Nieuwe Pekela, het Sielhafenmuseum te Carolinensiel (D) en het Narodowe Muzeum Morskie te Gdansk (PL).

Deze uit 2018 daterend Jugendstil naamlijst is één van de depot stukken die door een ander museum in bruikleen is aangevraagd. In 2025 is deze vanaf november te zien in het Riga Art Nouveau Centre

Buiten ons depot zijn er nog twee objecten in de collectie.

De **Familietrouw** is in 1894 als **Grietje** bij scheepswerf Ten Horn in Veendam te water gelaten voor Grietje Poortman en Harm Drost uit Wildervank. In 1994 is dit schip aan het museum geschonken en wordt het vrijwilligers in de vaart gehouden. Jaarlijks zijn we bij maritieme evenementen in de drie noordelijke provincies aanwezig. Op de begraafplaats te Wildervanksterdallen is het graf van de eerste schippers nog te vinden. Het museum heeft dit graf geadopteerd.

De **Chevy** (Chevrolet uit 1928) komt uit de collectie van expeditiebedrijf Jonker te Veendam. Een klein team van vrijwilligers bezoekt met deze klassieker diverse (auto) evenementen. De Chevy heeft een standplaats gekregen bij de ESA garage te Veendam.

FINANCIËN

Algemene reserve

De algemene reserve is de laatste jaren flink geslonken. Gelukkig wisten we in 2023 de reserve weer enigszins aan te vullen. We reserveren deze gelden voor niet ingecalculeerde uitgaven. Zo kregen we in 2024 te horen dat we onze alarminstallatie van 2G naar het 5 G netwerk moesten ombouwen. Dit bracht extra kosten met zich mee. We hopen dankzij het positieve advies van de Kunstraad voor de komende jaren een steviger financieel fundament op te kunnen bouwen en dit is zeker gezien de hoge energieprijzen noodzakelijk.

Bestemmingsreserve

Voor zowel museumschip Familietrouw als de buitenlandse activiteiten (Koers Oostzee) is er een vaste bestemmingsreserve. De andere reserveringen zijn geormerkt voor tentoonstellingen die in de toekomst worden. Nieuw zijn het reeds genoemde Zilverfonds en het Calamiteitenfonds.

Donateurs van het museum

Qua financiën is het museum naast de subsidieverstrekkingen sterk afhankelijk van fondsen en de goede wil van de donateurs die ook regelmatig extra bijdragen aan exposities. In het verleden merkten we de gevolgen van de vergrijzing, maar gelukkig is er weer aanwas van donateurs en stabiliseert het aantal zich de laatste jaren rond de 800. In 2025 zullen we weer diverse wervingscampagnes op zetten.

Sponsors en de club van 100

Om een betere financiële basis te krijgen is binnen het museum in 2018 een sponsorcommissie. Tevens is er een 'Club van 100' opgericht. De werkzaamheden van deze commissie zijn tot nu toe niet zonder resultaat gebleven. Het aantal bedrijven dat ons steunt is gegroeid.

Meerjarenbegroting

We presenteren een meerjarenbegroting waarin een provinciale subsidie van € 198.000 is opgenomen. Als museum zijn we erg gelukkig met het positieve advies van de Kunstraad. Wij vertrouwen er op dat de provincie dit advies zal overnemen. De energielasten in de begroting zijn verdubbeld in verband met de te verwachten reële kosten. Deze lasten drukken onevenredig zwaar op de begroting.

We hopen daarom ook dat in 2025 daadwerkelijk zal worden begonnen met het vervangen van enkel glas naar dubbel glas. De gemeente Veendam, eigenaar van het museumgebouw, kent deze problematiek. We beseffen dat door prijsverhogingen, ook na verbeterde isolatie van het monumentale pand, de energielasten een substantieel deel van onze uitgaven zullen blijven.

Veenkoloniaal Museum meerjarenbegroting 2024-2028

Exploitatie	2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten						
Museumwinkel	10000	11000	12000	12000	12000	
Entrees	88000	80000	82000	85000	88000	
Subsidie gemeente Veendam	130000	134550	139260	140652	142059	
Subsidie provincie Groningen	184900	198000	204930	212102	219526	
Subsidie gem, Pekela	1737	2500	2500	2500	2500	
Begunstigers (Vrienden)	32000	34000	34000	36000	36000	
Sponsoring	8000	10000	11000	11000	12000	
Fondsbijdragen en donaties	68000	70000	70000	70000	70000	
Totaal	522637	540050	555690	569254	582085	
Lasten						
Personeelskosten	305999	310000	319300	328879	338745	
Kosten vrijwilligers	8000	9000	9090	9181	9273	1,00%
Afschrijvingen	5000	6000	6000	6000	6000	
Huisvesting: Huur	39745	40739	41757	42801	43871	2,50%
Huisvesting: Energie	56000	57400	58835	60306	61814	2,50%
PR kosten	10000	11000	11000	12000	12000	
Kantoor- adm.- accountantskosten	19981	20000	21000	22000	23000	
Diverse algemene kosten	23579	24000	25000	25000	26000	
Activiteiten	6000	7000	7000	8000	8000	
Educatie	5000	5000	5000	5000	5000	
Publicaties	9000	10000	10100	10201	10303	1,00%
Tentoonstellingen	15000	20000	20000	20000	22000	
Collectie	5000	6000	7000	7000	7000	
Onvoorzien kosten	6000	6000	6000	6000	6000	
Totaal	514304	532139	547082	562368	579005	
Toe te voegen aan calamiteitenfonds	8333	7911	8608	6886	3080	
Personeelskosten zullen iets minder snel stijgen i.v.m. het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van 2 medewerkers.						

Voorgenomen maatregelen om extra inkomsten te generen

De meerjarenbegroting laat zien dat er weinig speelruimte is om extra kosten op te vangen. Verhoging van energieprijzen zal leiden tot minder activiteiten en verder naar beneden bij stellen van ambities.

In 2025 zijn er de navolgende actiepunten:

1. Verhoging van de entreprijs naar € 12,50, waardoor ook de opbrengsten van de Museumkaart hoger worden
2. Aantal activiteiten met gratis toegang beperken
3. Entree Vriendenloterij verhogen van € 6,- naar € 7,-.
4. Toeslag voor groepen die s 'avonds het museum willen bezoeken
5. Aanbrengen dubbel glas!
6. Donateurswerfacties
7. Acties om nieuwe sponsoren te werven en de 'Club van 100 uit te breiden
8. Meer doelgericht PR en marketing, ook richting de stad Groningen.

WISSELTENTOONSTELLINGEN

Wisseltentoonstellingen zijn voor musea van groot belang. Hiermee trekken musea de meeste bezoekers. Toch hebben we besloten om de ambities iets bij te stellen. We werken nu met een klein creatief team. Om alles behapbaar te houden gaan we de komende beleidsperiode terug naar twee wisseltentoonstellingen op de bovenverdieping. Een goede zomerexpositie en een goede winterexpositie blijven de basis van ons expositiebeleid. De wisselexpositiezalen op de benedenverdieping vullen we in met de hulp van derden die met tentoonstellingsideeën komen. De Filatelistenvereniging Veendam bijt het spits af.

SCHITTERENDE SCHERVEN 20 oktober 2024 tot en met 30 maart 2025 & SCHITTERENDE SCHERVEN, ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN 6 oktober 2024 tot met 9 februari 2025

Archeologie en kunst worden gecombineerd in deze tentoonstelling die in samenwerking met het Centraal Archeologisch Depot te Nuis tot stand komt. Eeuwenoude scherven en vondsten uit het Groningse en Veenkoloniale gebied zullen te zien zijn. Daarnaast tonen we, middels stillevens van verschillende gerenommeerde kunstenaars en gekoesterde keramische objecten uit particuliere verzamelingen, de liefde voor keramiek.

Archeologen vragen zich altijd af hoe we de vondsten moeten interpreteren. Wat vertellen deze vondsten ons over het verleden? Deze vragen en meer zullen in onze expositie op de begane grond worden beantwoord.

Op de eerste verdieping tonen kunstenaars op zaal hun verhaal. Bouke de Vries schrijft: "Keramiek is een van de weinige cultuurgoederen die achterblijven, die overleven en worden teruggevonden in opgravingen. Keramische vondsten zijn de sporen van identiteit wanneer alle andere cultuuruitingen zijn vergaan." Keramiek is altijd een gewaardeerd goed geweest. Lang geleden bewerkte de inheemse bevolking al Romeins aardewerk Terra Sigiliata scherven die van hand tot hand gingen in het Groningse gebied. Het stilleven is ook sinds de Romeinse tijd al een bekende kunstvorm. De kunstenaar probeerde zo natuurgetrouw mogelijk het materiaal van objecten of zachte structuren weer te geven in een zorgvuldig samengestelde compositie. In de tentoonstelling zijn diverse stijlen van stillevens met keramiek te zien van onder andere Cornelis le Mair, Dirk Bal, Ben Hekert, Annelies Jonkhart en Gyula Somos.

AMSTERDAMSE SCHOOL IN DE GRONINGER VEENKOLONIËN 19 april 2025 tot en met 5 oktober 2025

Het succes van de tentoonstelling Jugendstil in Oost-Groningen smaakt naar meer. Belangstelling voor architectuur zit in de lift. Nergens in Nederland komen zoveel gebouwen voor die in de stijl van de Amsterdamse School zijn gebouwd als in de provincie Groningen. Wij presenteren op zaal een top twintig aan gebouwen uit de gemeenten Pekela en Veendam, inclusief de verhalen van de huidige bewoners.

Belangstelling voor architectuur zit in de lift. Nergens in Nederland komen zoveel gebouwen die in de stijl van de Amsterdamse School zijn gebouwd voor als in de provincie Groningen. Binnen het Nederlands expressionisme waren ruwweg twee richtingen: de meer plastische Amsterdamse school en de meer lineair-kubistische Nieuwe Haagse school die de inspiratie haalde van Frank Lloyd Wright.

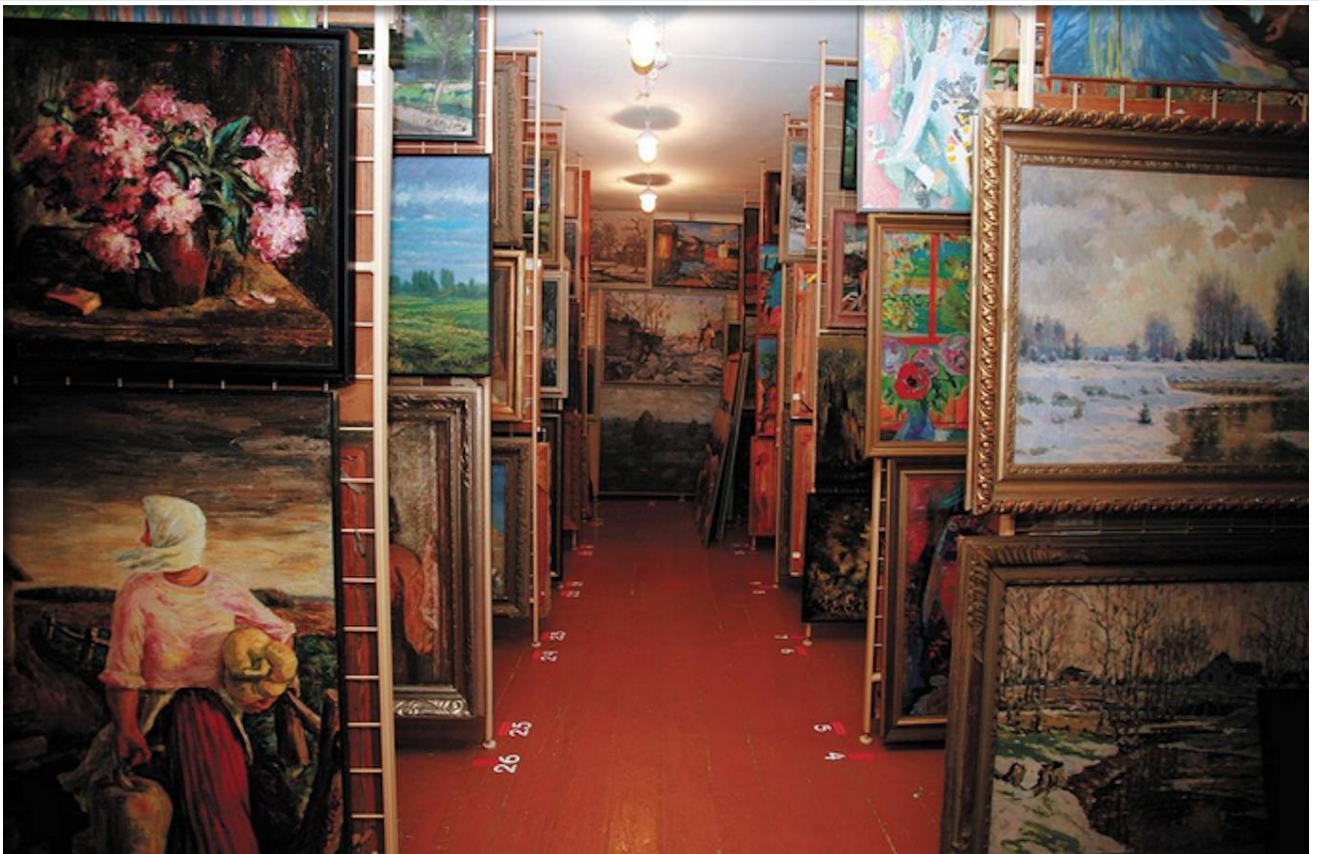
Veelal is er in de architectuur in onze regio sprake van mengvormen. De architect, maar ook de opdrachtgevers, pakken die elementen er uit die hen aan spraken. Bij de tentoonstelling zal een rijk geïllustreerde catalogus komen.

Daarnaast presenteren we op zaal een selectie aan gebouwen en interieurstukken die bij de mode van die tijd passen. Toppers zijn een luxe salonomielement in Nieuwe Haagse Schoolstijl uit 1925, naar een ontwerp van de geboren en getogen Groningse binnenhuisarchitect Cor Alons (1892-1967) en palissanderhouten meubelen van de ontwerper Jan Muntendam (1882-1938).

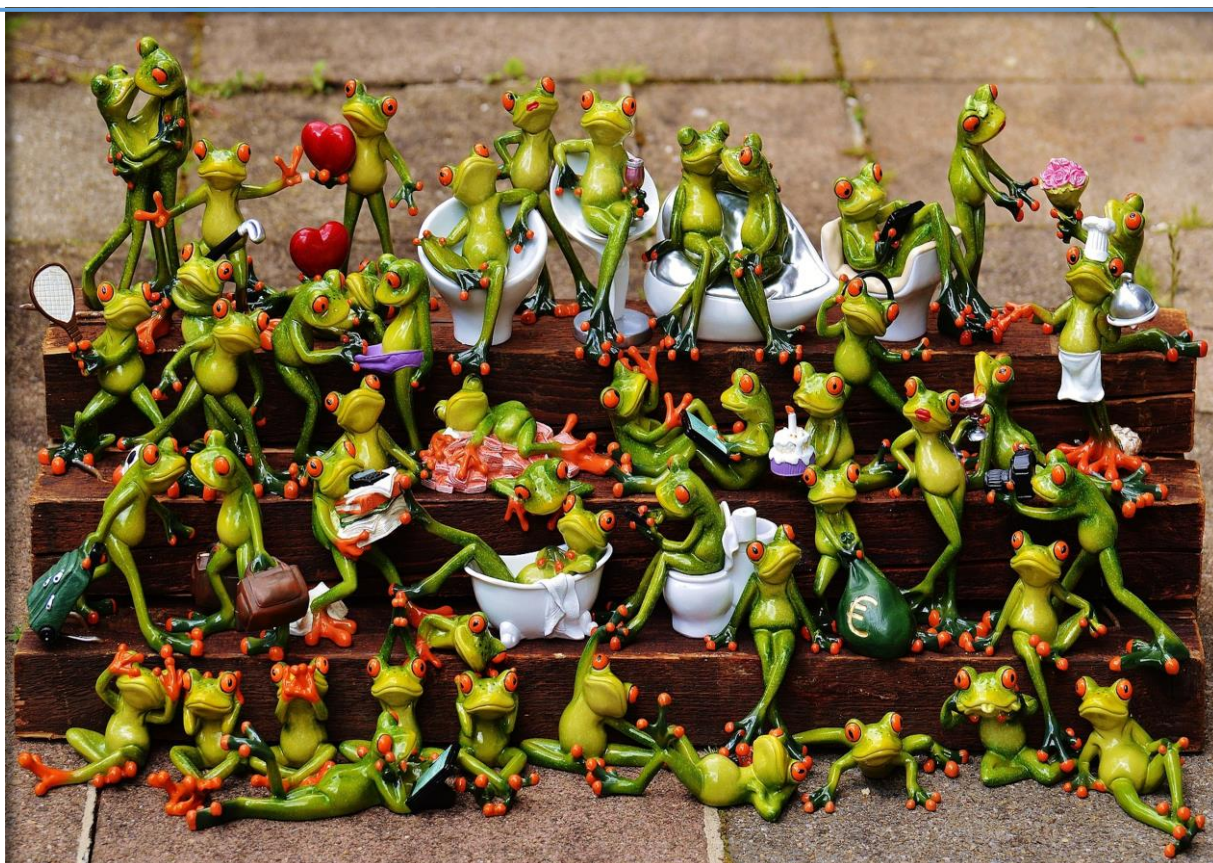
KUNST VAN TUKUMS, van 26 oktober 2025 tot en met 12 april 2026

In 2019 legden we de eerste contacten met het kunstmuseum in het Letse Tukums (Koerland). Zowel het Veenkoloniaal Museum te Veendam als het museum te Tukums zijn in dezelfde periode ontstaan. Het leek beide musea aantrekkelijk om eens van collectie te wisselen. De collectie van Geert Hendrik Streurman en Nico Bulder gaat naar Letland en de werken van twee Letse kunstenaars gaan naar Veendam. Het museum in Tukums beschikt over een grote collectie kunst uit het Interbellum. Het merendeel van de kunstenaars is na de Russische- en Duitse inval tijdens de Tweede Wereldoorlog gevlucht naar Amerika. Het werk van hen bleef achter in het na de Tweede Wereldoorlog door de Russen bezette Letland. Als door een wonder en dankzij de inzet van zeer betrokken museummedewerkers bleef deze omvangrijke collectie voor Letland bewaard. Het museum is echter klein en er werd alleen in Litouwen geëxposeerd. Helaas moesten we vanwege de lockdowns de contacten tijdelijk opschorten. In 2024 hebben we de draad weer opgepakt en afgesproken dat we proberen om het project herfst 2025 af te ronden en de collectie in de loop van 2025 en 2026 uit te wisselen.

Verzamelen! Van 15 februari 2025 tot en met 5 mei 2025

In 2024 kwam de Filatelistenvereniging Veendam bij ons of we bereid waren om rond de verzamelbeurs die op zaterdag 15 februari 2025 in cultuurcentrum van Beresteyn wordt georganiseerd, iets te organiseren. Met meer dan 40 standhouders, organisaties en clubs belooft het postzegel- en verzamel festival een fantastische ervaring te worden. Wij kwamen zelf kwamen met het idee om verzamelingen van kinderen te tonen. Niet alleen op één dag, maar een paar maanden lang. De officiële opening kan dan op 15 februari plaats vinden. In een ver verleden hebben we dit ook eens georganiseerd. Destijds nog in samenwerking met de AVRO en dit bleek een groot succes.

Troost in symboliek, foto expositie Laura Makabresku van 18 met 2025 tot en met 26 oktober 2025

Laura Marabresku is het pseudoniem van de Poolse Kamila Kansy. Ze is in 1987 geboren in Brzesko en studeerde literatuur en pedagogiek aan de Universiteit van Krakow. Als kind bracht ze lange tijd op het Poolse platteland door en was onder de indruk van de devotie van een tante van haar die non was. Ze begon zich als artiest te specialiseren in fotografie en zocht bij het bewerken van de beelden inspiratie in de werken van Jan van Eyck, Hieronymus Bosch, Paul Delvaux en Rogier van der Weijden. Lichtval speelt naast devotie een grote rol in haar werk. De fototentoonstelling was eerder in het stadsmuseum van Ogre (LV) te zien.

Ondersteuning Kapiteinshuis Pekela

Het Veenkoloniaal Museum assisteert sinds 1994 het Kapiteinshuis te Nieuwe Pekela bij collectieregistratie en beheer. De conservator vertegenwoordigt het Veenkoloniaal Museum bij de bestuursvergaderingen van de stichting Kapiteinshuis Pekela en organiseert voor het Kapiteinshuis één keer per jaar een wisselexpositie. In 2025 viert het Kapiteinshuis zijn 35-jarig jubileum! Ter ere van deze mijlpaal organiseren zij een bijzondere fotografie tentoonstelling. Vrouwen uit Pekela staan centraal in deze expositie, waarbij elke levensfase wordt vertegenwoordigd door een vrouw, van 0 tot en met 35 jaar. Zo krijgen we een unieke inkijk in de gezichten en verhalen die deze gemeente vormen. De persoonlijke verhalen van deze vrouwen worden verzameld en gebundeld in een boek, dat als begeleidende publicatie bij de expositie zal dienen.

Kapiteinshuizen, olieverf op board, coll. Veenkoloniaal Museum Veendam.

EDUCATIE EN ACTIVITEITEN VOOR JONG EN OUD

Erfgoedbus, i.s.m. K. & C. Assen

In 2016 is het project Erfgoedbus gestart. Doel was en is, scholen uit de stad Groningen naar de provincie te krijgen en omgekeerd. Dit project heeft ons niet alleen bezoek uit de stad, maar ook van buiten onze regio opgeleverd. Het project ging voorzichtig van start, maar is nu zondermeer een succesnummer. Niet alleen scholen uit de stad Groningen, maar uit de hele provincie bezoeken nu in het kader van de Erfgoedbus ons museum. Groot voordeel voor de scholen is dat de zorg van vervoer uit handen wordt genomen.

Erfgoedschatten, i.s.m. Erfgoedpartners

Het museum draagt bij aan twee projecten: Een schip Vol Verhalen en Zetmeel daar zit wat in. Het project met Zetmeel daar zit wat in, omvat ook praktijkopdrachten. Vooral het zetmeelproject is populair. Gelukkig beschikken we over enkele enthousiaste vrijwilligers die het prachtig vinden om in de klas aardappels in de puree, oeps zetmeel te draaien!

Voorts werkt het museum in 2025 aan het realiseren van twee belevenistafels. Eén bij de vogelvluchtfoto van Veendam 1921 en één in de kartonzaal. Met deze tafels kan men spelenderwijs via een touchscreen kennis maken met de rijke historie van de industrie in onze regio.

ACTIVITEITEN

Arrangementen

Een kip met Gouden Eieren gooi je niet weg, dus handhaven we onze bestaande succesvolle arrangementen ook voor 2025. We bieden arrangementen zoals 'Windkracht 8', 'Voortvarende Vrouwen', en sinds 2024 ook een Jugendstil arrangement.

Deze arrangementen worden in samenwerking met museum Kapiteinshuis Pekela te Nieuwe Pekela georganiseerd.

STAR combikaarten

Een van de producten voor de individuele toerist is de combikaart samen met spoorwegmuseum de STAR. De spoorwegliefhebbers kopen in Stadskanaal een combikaart die ook toegang geeft tot het Veenkoloniaal Museum. Al jaren is deze combi een succes.

Museumreis naar Baltische Landen

In 2025 reizen we af naar Oost – Letland en Estland. Bezocht worden onder andere de Estische Universiteitsstad Tartu, het meer van Pskov en Peipus. In Letland bezoeken we onder andere Dzintari, Valga en het kasteel te Cesis.

Samenwerking binnen vanBeresteyn

Samen organiseren we diverse activiteiten, zoals OET, maar ook de BHV en ontruiming. Een belangrijke partner is de bibliotheek binnen vanBeresteyn. In samenwerking worden diverse (kinder)activiteiten georganiseerd.

Lezingen

Jaarlijks organiseren we in het voorjaar en de herfst op de woensdagavonden een keur aan lezingen. Vast in het programma zijn de archeologische lezingen opgenomen die we samen met Erfgoedpartners organiseren, evenals de boekenmarkt en diverse seizoensactiviteiten in

samenwerking met de partners binnen van Beresteyn. Tijdens het schrijven van dit jaarplan zijn diverse activiteiten nog niet vastgelegd.

PROMOTIE

PR

We schaalden in 2023 en 2024 de PR op om de vanwege de lockdowns verloren bezoekers weer terug te halen. En met succes! We richten ons niet alleen op de Sociale media zoals Instagram en Facebook, maar vooral ook op bladen met een in cultuur geïnteresseerde doelgroep. Met de marketing richten we ons op heel Nederland, maar afhankelijk van de lopende tentoonstellingen op diverse doelgroepen. Zo was het Jugendstilarrangement in 2023 een succes dankzij publicaties in diverse 'vakbladen'.

Publicaties

Het Veenkoloniaal Museum geeft jaarlijks de Veenkoloniale Volksalmanak uit. Deze almanak verschijnt sinds 1989 en staat bol van historische artikelen. De almanak blijkt ook nog eens een klantenbinder te zijn. Verder verschijnt twee keer per jaar het museummagazine 'Omzien naar het Museum'.

Websites & webwinkel

Naast onze eigen website www.veenkoloniaalmuseum.nl onderhouden we ook de website www.scheepsindex.nl. Onze webwinkel blijkt een groot succes en is goed google-baar. Zo kregen we een artikel in een krant over de Amsterdamse School in Groningen, ineens heel veel bestellingen van architectuurboeken die via onze website verkrijgbaar zijn.

Facebook en Instagram

Naast onze eigen Facebookpagina beheren we ook de pagina van Grommo. Laatstgenoemde pagina is van de gezamenlijke musea in de provincie Groningen die maritieme objecten bezitten, zoals het Visserijmuseum te Zoutkamp, de Jatrie te Stadskanaal en Museumwerf Wolthuis te Sappemeer.

Kerngetallen

Het museum streeft in 2025 naar: 26.000 bezoekers (was in 2019 27.003)

800 Vrienden van het museum

Facebook 5445 volgers

Instagram 953 volgers

Natuurlijk zijn er veel meer aspecten die we in een jaarplan zouden willen benoemen, maar deze komen zeker in onze jaarverslagen terug. We hopen dat velen weer plezier beleven aan onze activiteiten en bezoekers genieten van al die activiteiten in de Groninger Veenkoloniën.

Hendrik Andries Hachmer

Directeur

Veendam 30 augustus 2024

SWOT STICHTING VEENKOLONIAAL MUSEUM

Omschrijving gebeurtenis	Risico	Aandachtsgebied	Impact	Actie	Aard
Vergrijzing donateurs/vrienden bestand.	Groot: Opbrengst donateurs kan teruglopen.	Financiën/publiek	Tot nu toe beperkt omdat de donateurs gemiddeld meer betalen dan € 35,00, Aanwas van donateurs blijft nodig.	Donateursacties opzetten. Inzetten op het werven van sponsoren naast donateurs	Structureel
Vrijwilligersbestand vergrijst en senioren hebben andere dagindeling dan 20 jaar geleden.	Groot: Meer uitbesteden aan betaalde krachten en continue nieuwe vrijwilligers werven.	Personeel/financiën	Grotere belasting team vaste Fte-ers, ambities naar beneden bijstellen.	Het is verstandig om samen met de partners van vanBeresteyn een gezamenlijke pool op te zetten.	Structureel
Energiebelasting stijgt en het hele gebouw is voorzien van enkel glas.	Groot Minder geld om aan cultuur te besteden	Bedrijfsvoering	Activiteiten en tentoonstellingen komen onder druk te staan. Museum zal steeds meer geld kwijt zijn aan de energie nota.	Aanbrengen dubbel glas. In 2022 zijn door de gemeente de voorbereidende stappen gezet, maar medio 2024 nog niet gerealiseerd	Oplosbaar
Geen educatief medewerker.	Middel Kwaliteit kan terug lopen, maar wordt deels weer opgevangen door samenwerking o.a. binnen vB.	Educatie	Via K. & C. ontvangen we steeds vaker scholen, vaste medewerkers moeten bijspringen, kwaliteit van het gebodene afhankelijk van enthousiasme en kennis vrijwilligers.	Educatief medewerker in provincie. Verdere samenwerking op educatief gebied binnen vB.	Structureel

Omschrijving gebeurtenis	Spin off	Aandachtsgebied	Impact
Nieuwe cultuurperiode Provincie Groningen 2025-2028	Positief advies Kunstraad, en indexering.	Financiën/programma	Nog even wachten op definitieve beslissing, maar dan mogelijkheid tot het opbouwen van een stevig financieel fundament
Gedreven team.	Laag ziekteverzuim, maar uitval door zwangerschap en of langdurige ziekte heeft direct invloed op werkdruk van de overgebleven Fte-ers	Activiteiten/programma/partners	Bijzondere exposities en activiteiten. We krijgen als klein team veel voor elkaar, maar werkdruk blijft door verminderde inzet tijdens zomermaanden van vrijwilligers, hoog.
Gedragen door de regio.	Nog steeds veel schenkingen uit de regio voor het museum.	Collectie	De collectie groeit altijd nog met hoogwaardige schenkingen. We zijn wel selectief en streven naar versterking van onze zilver, goud- en kunstcollectie.
Gedragen door de regio.	Ook ziet het museum dat mensen uit onze regio, maar ook mensen met 'roots' in onze regio, ons bij het opzetten van projecten financieel willen steunen.	Publiek/partners/programma/collectie	Dankzij deze bijdragen is de bestemmingsreserve dusdanig dat we ook bij tegenvallers de tentoonstellingen kunnen organiseren en de Chevy op de weg en het museumschip in de vaart kunnen houden.